

Kiedy do logopedy?

Jako wieloletni praktyk chciałabym podzielić się z Państwem moimi spostrzeżeniami dotyczącymi rozwoju mowy naszych dzieci. Pracując w przedszkolu, poradni psychologiczno-pedagogicznej, gabinecie prywatnym coraz częściej spotykam się z problemem opóźnionego rozwoju mowy. Nie mam w tym momencie na myśli wad artykulacyjnych, czyli nieprawidłowej wymowy głosek, ale opóźniony rozwój mowy biernej czyli rozumienie i opóźniony rozwój mowy czynnej, czyli nadawanie.

Niestety bardzo często panuje jeszcze przekonanie, że logopeda to specjalista od nieprawidłowej wymowy głosek np. /r/ czy /sz/. Nic bardziej mylnego. Logopeda to specjalista, który powinien zwrócić uwagę na prawidłowy rozwój psychoruchowy dziecka. Rozwój komunikowania się i mowy to przecież jedna ze sfer rozwoju psychomotorycznego dziecka. Diagnozując dziecko, nie można zapomnieć o rozwoju emocjonalno-społecznym, rozwoju ruchowym w zakresie motoryki dużej i małej, rozwoju poznawczym. Pamiętając o tym, chciałabym Państwu zwrócić uwagę na symptomy, które mogą świadczyć o nieprawidłowościach w rozwoju.

Zatem, jeśli dziecko do drugiego roku życia:

- nie reaguje na imię, unika patrzenia na innych,
- nie wykonuje prostych poleceń,
- nie odwzajemnia uśmiechu, nie zauważa emocji innych,
- nie wyraża emocji za pomocą mimiki,
- nie wskazuje palcem tego, co chce otrzymać lub tego, co je zainteresowało,
- nie dzieli się radością z tego, co zobaczyło lub gdy coś dostało,
- nie mówi lub rozwój mowy przebiega z opóźnieniem, nie kompensuje braku mowy za pomocą gestów, dźwięków, mimiki; wydaje dźwięki, które nie służą komunikacji bądź mowa jest niekomunikatywna,
- nie używa wyrazów dźwiękonaśladowczych,
- nie naśladuje gestów tj. *pa pa, jaki duży, takie dobre* i zachowań dorosłych,
- wykazuje nikłe lub nietypowe zainteresowanie zabawkami,
- nie przejawia zainteresowania zabawą z drugim człowiekiem, np. zabawa *a kuku, w chowanego*, nie lubi wspólnego oglądania książeczek,

- nie podejmuje zabaw na niby
- nie wykazuje zainteresowania rówieśnikami,
- prezentuje nietypowe zachowania,
- jest nadwrażliwe / podwrażliwe na dotyk, dźwięk, smak, zapach,
- jest nadmiernie pobudzone lub bierne,
- nadmiernie wycofuje się, izoluje od otoczenia,
- przejawia istotne opóźnienia w rozwoju psychoruchowym i nabywaniu nowych umiejętności,
- utraciło nabyte umiejętności,

powinniśmy zwrócić się o pomoc do specjalisty – neurologopedy.

Powyższe zachowania bądź brak żądanych zachowań mogą być sygnałem dla rodziców, iż rozwój psychoruchowy dziecka przebiega nieprawidłowo. Poprawne zachowanie funkcji pokarmowych, reagowanie na bodziec wzrokowy, budowanie kontaktu wzrokowego, reagowanie na bodziec słuchowy, gest wskazywania palcem, umiejętność naśladowania, wspólne pole uwagi, rozumienie pojęcia „taki sam” stanowią bazowe umiejętności, na których dziecko zbuduje system komunikacji. Zatem konieczne jest obserwowanie postępów w rozwoju psychoruchowym naszych pociech.

Na zakończenie moich rozważań wymienię symptomy, których nie można zlekceważyć, dbając o prawidłowy rozwój dziecka, w tym rozwój mowy. Otóż jeśli zauważymy nieprawidłowy tor oddechowy, wybiórczość pokarmową, nieprawidłowości w budowie jamy ustnej, tutaj brak wystarczającej ruchomości języka, przerośnięte wędzidło podjęzykowe, anomalie zgryzowe, nieprawidłowe napięcie w obrębie aparatu mowy, koniecznie należy przeprowadzić konsultację neurologopedyczną. Powyższe nieprawidłowości mogą również być przyczyną opóźnionego rozwoju mowy.

Tak naprawdę, rodzic jest pierwszym specjalistą, który zauważa jakiegokolwiek nieprawidłowości. Dlatego warto zapoznać się z kalendarzem rozwoju mowy, znać kamienie milowe rozwoju dziecka. Nie powinni Państwo czekać, aż dziecko rozpocznie opiekę przedszkolną czy ukończy trzeci rok życia. W myśl zasady lepiej zapobiegać niż leczyć, należy obserwować rozwój mowy dziecka, aby w odpowiednim momencie zwrócić się o pomoc do logopedy lub neurologopedy.

Powyższy artykuł można przeczytać w Magazynie Dzieci, dostępnym w salonach Empik